

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE
NAIH nyilvántartási szám: 40689

Az alapvető jogok biztosa és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét
ellátó biztoshelyettes

KÖZÖS JELENTÉSE

az AJB-1095/2017. számú ügyben

Előadó: dr. Somosi György
Érintett szerv: Biatorbágy Város Önkormányzata

2017.

**Az alapvető jogok biztosa
és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes
Közös Jelentése
az AJB-1095/2017. számú ügyben**

Előadó: dr. Somosi György

Az eljárás megindítása

A biatorbágyi panaszosok a Kolozsvári utca közlekedési rendje és a Sporttelep működése miatt fordultak az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához. Arról számoltak be, hogy a létesítmény felújítása óta megnövekedett az utcában a gépkocsiforgalom és ezzel a szabálytalanul parkoló autók száma. A labdarúgás hanghatásai – ideértve a kispálya palánkját is – és a nézők zajongása zavarja a környéken élők nyugalmát, a fényszórók bevilágítanak a házakba. Az utcák szemetesek, a panaszosok szerint nem megfelelő az infrastruktúra.

Tekintettel arra, hogy felmerült az egészséges környezethez, valamint a testi és lelki egészséghez való jog sérelmének gyanúja, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) 20. § (1) bekezdése alapján a biztos vizsgálatot indított. Ennek során tájékoztatást kértünk Biatorbágy Város Polgármesteri Hivatalának jegyzőjétől a panasszal kapcsolatos álláspontjáról, megtett vagy tervezett intézkedéseiről, a létesítmény kihasználtságáról és nyitva tartási idejéről. A körülmények megismerése érdekében megtekintettük a helyszínt.

Az érintett alapvető jogok

- az egészséges környezethez való jog: „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.” [Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdés]
- a testi és lelki egészséghez való jog: „(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. (2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.” [Alaptörvény XX. cikk]

Az alkalmazott jogszabályok

- a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.);
- a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.);
- a sportról szóló 2004. évi I. törvény (St.);
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Möt.);
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.);
- az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet (KM rendelet).

A megállapított tényállás

I. A Kolozsvári utcai Sporttelep az 1940-es évek eleje óta működik szervezett sportolásra alkalmas területként. Az akkoriban ritkábban lakott településrész az évek során a sporttelep köré épült, maga a sporttelep pedig a mai napig folyamatosan fejlődik. Biatorbágy város mindenkori önkormányzata az adott kor igényeinek és elvárásainak megfelelően fejlesztette, gondot fordított a pálya modernizálására, és a lakosság részéről érkezett kéréseknek a sportpálya napi működésébe történő beépítésére.

A városvezetés az elmúlt évek során az alábbi fejlesztéseket támogatta és valósította meg: nagy és kis műfüves labdarúgó pálya kiépítése, lánbtenisz pálya kialakítása, futó- és atlétikapálya létrehozása, multifunkciós rekortán pálya építése. Bővítették az öltözőépületet¹, a kis műfüves pályánál labdafogó hálót telepítették 5 méter magasságban a lakóépületek védelme érdekében², leburkoltatták az épület előtti érkező felületet, parkolóállásokat építettek a pálya köré. A gyalogos forgalom biztonságos közlekedése érdekében megterveztek az egyoldali járdalétesítményt, ennek kivitelezése az idei évben megvalósul.³ Megvizsgálták a pályavilágítás erősségét, bevilágítási tartományát és ennek eredményeként fényerősség szabályozó lamellákat szereltek fel.

2016. szeptember 28-án 40 környékbeli lakó aláírásával ellátott, a Kolozsvári utca közlekedésének és a Sportpálya működésének vizsgálatára irányuló kérelem érkezett a polgármesteri hivatalba.

2016. november 16-án lakossági fórum összehívására került sor a sportpályán történt fejlesztésekről, a pálya működési rendjéről, a környezet forgalmának szabályozásáról. A lakosság részéről felvetett panaszok alapján módosították a pálya nyitvatartási rendjét, amely a következő: futópálya: H-V: 6-21 óráig; nagy futballpálya, rekortán pálya: H-P: 9-21, Szo-V: 9-18 óráig; lánbtenisz és kis műfüves pálya: H-P: 9-20, Szo-V: 9-16 óráig.

A sportpálya kihasználtsága napi viszonylatban 70% körüli. Délelőtt a helyi általános iskolák testnevelés óráinak ad helyszínt, délután 15 órától a különböző szakosztályok tartják edzéseiket, erónléti foglalkozásaikat: tenisz, atlétika, valamint a futball szakosztály U7, 9, 10, 11, 13, 17, 19 korosztályai. Ezen felül a lakosság 6-21 óráig használhatja a futópályát. Hétfévenként bajnoki labdarúgó mérkőzések, illetve időszakosan a Bozsik-torna megrendezésére és lebonyolítására kerül sor.

A szakosztály vezetőkkel tartott egyeztetések alkalmával a sportpálya vezetése felhívta figyelmüket a hang- és zajhatások minimalizálására. A tavalyi évben a pálya több pontján hulladéktároló edényeket helyeztek ki. A pálya gondnoki apparátusa kiemelt figyelmet fordít a higiénia biztosítására. Minden mérkőzés után valamint napi ritmusban történik a sporttelep és környezetének takarítása.

A képviselő-testület 2016. december 1-jén tartott ülésén döntés született egyebek mellett a Kolozsvári utca Szabadság út – Géza fejedelem utca közötti szakaszának ideiglenes jellegű egyirányúsításáról.⁴

II. Biatorbágy Város Önkormányzata megbízta az SKS Terv Kft-t, hogy vizsgálja meg a Kolozsvári utcai sportpálya környezetének forgalomtechnikai helyzetét és tegyen javaslatot a lehetséges beavatkozásokra. A felkérés alapján két hétköznap reggel és két alkalommal délután forgalomszámlálást végeztek, valamint a rendezvények időpontjában is vizsgálták a környék forgalmi viszonyait. A forgalomszámlálás adatait feldolgozva megállapították, hogy a reggeli csúcsforgalom jellemzően 7-8 óra közötti időszakban lezajlik. A legnagyobb forgalmat a Kolozsvári utcában tapasztalták. A délutáni adatokból is azt a következtetést vonták le, hogy a Kolozsvári utca viseli a legnagyobb forgalmat, amely két okra vezethető vissza. Egyrészt a legjobb minőségű és szélességű útvonal a Szabadság utca irányába, másrészt a sportpálya kapui is erre az utcára nyílnak. A rendelkezésre álló parkolók a rendszeres használathoz köthető parkolási igényt ki tudják elégíteni, de a rendezvények idején megnövekvő igényt már nem. A tanulmány készítői feltételezik, hogy a sportpálya az elkövetkező időkben is a jelenlegi viszonyok között fog üzemelni, a forgalom nagyságában változás nem várható. A problémát a rendezvények idején megnövekvő forgalom és parkolási igény jelenti, valamint az ehhez köthető jelentősebb gyalogos

¹ A használatbavételi engedélyezési eljárás folyamatban van.

² A jegyzői válasz utalt a háló magasztására, amely időközben elkészült.

³ Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének a járdaépítési keretösszeg felhasználásáról szóló 104/2017. (IV. 27.) sz. határozata tartalmazza a Kolozsvári utcában a Szabadság úttól a Sporttelepig tartó járdaszakasz megépítését.

⁴ 251/2016. (XII. 1.) sz. határozat

forgalom úttesten történő lebonyolódása is gondot okoz. A mérnökiroda javaslatokat fogalmazott meg a várható következmények ismertetésével.⁵

A képviselő-testület két lehetőség közül választhatott: 1. Utcák végleges egyirányúsításával a pálya körül „körforgalom” bevezetése. 2. A jelenlegi forgalmi rend kismértékű változtatása, rendezvények idején forgalomszervezés. A testület 111/2017. (V. 25.) sz. határozatában – kiegészítésekkel – a Kolozsvári utca tekintetében a mérnökiroda 2. számú javaslatát fogadta el: a forgalomcsillapító a kereszteződéstől lehetőség szerint távolabb kerül; a rendezvények idejére ideiglenes jellegű forgalomszabályozás; a járda meghosszabbítási lehetőségének vizsgálata a sportpályától a Géza fejedelem utcáig.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdésének b) pontja szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint helyi önkormányzat tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

A 28. § (1) bekezdése értelmében az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket.

II. Az érintett alapvető jogok tekintetében

1. Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjogkorlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

Magyarország Alaptörvénye és az Ajbt. hatályba lépésével az alapvető jogok biztosaként is követni kívánom a fenti gyakorlatot, így míg az Alkotmánybíróság eltérő álláspontokat nem fogalmaz meg, eljárásunk során irányadónak tekintjük a testület eddigi megállapításait. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”.

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi élel mondta ki azt, hogy az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi

---

⁵ Biatorbágy, Kolozsvári utcai sportpálya forgalomvonzó hatásának vizsgálata alapján beavatkozási javaslatok meghatározása Tervszám: SKS-16/52. http://biatorbagy.hu/system/files/forgalmi_rend_0.pdf

határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indokolásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.

2. Az Alaptörvény XXI. cikkében deklarált egészséges környezethez való jog értelmezését az Alkotmánybíróság az Alaptörvény alapján is elvégezte, és megállapította, hogy „az Alaptörvény szövege az egészséges környezethez való jog tekintetében megegyezik az Alkotmány szövegével, ezért az egészséges környezethez való jog értelmezése során az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban tett megállapítások is irányadónak tekinthetők.” [3068/2013. (III. 14.) AB határozat]

Az Alkotmánybíróság az egészséges környezethez való jogról szóló alkotmánybírósági határozatokat áttekintő 16/2015. (VI. 5.) AB határozatban a 28/1994. (V. 20.) határozatot idézve kiemelte, hogy a „környezetvédelemhez való jog [...] elsősorban önállósult és önmagában vett intézményvédelem, azaz olyan sajátos alapjog, amelynek az objektív, intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó. A környezethez való jog az állam környezetvédelemre vonatkozó kötelességei teljesítésének garanciáit emeli az alapjogok szintjére, beleértve a környezet elért védelme korlátozhatóságának feltételeit is. E jog sajátosságai folytán mindazokat a feladatokat, amelyeket másutt alanyi jogok védelmével teljesít az állam, itt törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával kell ellátnia.” Az Alkotmánybíróság e határozatában megállapította még, hogy a korábbi alkotmánybírósági határozatok „megszilárdították és pontosították az egészséges környezethez való alkotmányos alapjog tartalmát, az addig elért védelmi szintjét, ugyanakkor hangsúlyozták a gazdaság fejlesztése és a környezeti érdek közötti egyensúly (összhang) fontosságát is.”

A már idézett 28/1994. (V. 20.) AB határozat hangsúlyozza azt is, hogy a környezethez való jog az emberi élethez való jog érvényesülésének fizikai feltételeit biztosítja. Mindez a környezethez való jog jogalkotással való védelmének különös, más jogokéhoz képest fokozottan szigorú voltát követeli meg. A környezethez való jog sajátosságaiból következően az állam nem élvez szabadságot abban, hogy a környezet állapotát romlani engedje, vagy a romlás kockázatát megengedje.

3. Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez, továbbá a (2) bekezdés rögzíti, hogy e jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az egészséghez való jog az Alaptörvény rendelkezései alapján is az emberi méltóság sérthetlenségéből vezetendő le, ezért korábbi értelmezését fenntarthatónak nyilvánította. Megállapította továbbá, hogy „Az egészséghez való alanyi jog az egyén testi és lelki integritását védi, s mint ilyen az ember egészségének megőrzésére szolgál.” Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdését az egészséghez való jog alanyi oldalának, míg a (2) bekezdését az objektív, intézményvédelmi oldalának tekinti. [3132/2013. (VII. 2.) AB határozat]

Az Alaptörvény az egészséges környezethez, valamint az egészséghez való két alapvető jogon keresztül közvetlen kapcsolatot teremt a környezet állapota és az ember testi, lelki egészsége között. Így az ezen alapvető jogokkal kapcsolatos kérdéseket mindig vizsgálni kell az állami szervek környezetvédelmi intézkedések tételére vonatkozó kötelessége oldaláról is.

III. Az ügy érdemében

1. A felújított sporttelep közelében lakó panaszosok előadták, hogy a létesítmény korábban szinte kizárólag tömegsport idényeket elégített ki, jelenleg viszont elsősorban szervezett keretek között lehet sportolni. Itt zajlik az utánpótlás nevelés több korcsoportban, a kedvező adottságok miatt más településekről is jönnek gyerekek.

Az intenzív használat miatt megnövekedett a zaj és a gépjármű forgalom, az estébe nyúló rendszeres meccsek, edzések világítása zavaró, az utcák szemetesek.

A panaszosok fényképeket mellékeltek a Kolozsvári utca közlekedési helyzetének bemutatására: az autók kapubejárókban állnak, a kétoldali parkolás a kétirányú haladást nehezíti. Több képen az autók között az úttesten haladó gyalogosok is láthatók. Fényképek illusztrálják a sporttelep esti megvilágítását is. A panaszosok felvetették, hogy gyakori a labdák berugása az ingatlanok területére, amelyekért a játékosok átmásznak a kerítésen. Az egyik fényképen az összegyűjtött berúgott labdák láthatók.

Fontos megjegyezni, hogy a lakosság széles körét érintő problémáról van szó, amit jelez az is, hogy a polgármesteri hivatalban 2016. szeptember 28-án átvett beadványt 40-en írták alá.

2. A testi és lelki egészséghez való alapvető jog érvényesülésére az Alaptörvény egyszerre több eszközt is megjelöl, ezek közül a panasz szempontjából kiemelő a sportolás és a rendszeres testedzés támogatása, valamint a környezet védelmének biztosítása.

Az St. 49. §-a alapján a sport társadalmilag hasznos céljainak megvalósítása érdekében az állam c) elősegíti az egészséges életmód és a szabadidősport gyakorlása feltételeinek megteremtését; d) az e törvényben, a költségvetési törvényben, az államháztartás működésére vonatkozó jogszabályokban, valamint az állami sportcélú támogatásokról szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint - elsősorban a sportfejlesztési programokon alapuló támogatás előtérbe helyezésével, pályázati úton történő források rendelkezésre bocsátásával - részt vesz a versenysport, az utánpótlás-nevelés, az iskolai és diáksport, az egyetemi-főiskolai sport, a szabadidősport és a fogyatékosok sportja, valamint a helyi önkormányzatok által ellátott sportfeladatok finanszírozásában; j) elősegíti a nem állami tulajdonban lévő sportlétesítmények építését, karbantartását, korszerűsítését, akadálymentesítését, illetve fejlesztését.

Az 55. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a települési önkormányzat – figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára – fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket.

A Möt. 13. § (1) bekezdése alapján a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: 1. településfejlesztés, településrendezés; 2. településüzemeltetés (ideértve egyebek mellett a helyi közutak fenntartását, a gépjárművek parkolásának biztosítását) 4. az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások; 15. sport, ifjúsági ügyek.

A Nemzeti Sportstratégia⁶ szerint „ideális esetben a sportolás kiemelt szerepet játszik a fizikai és mentális egészség megőrzésében, az egészségtudatos magatartás kialakításában. Kiváló életvezetési technikák és módszerek közvetítője, a nevelés egyik legfontosabb eszköze, mely játékos formában vérteti fel megoldási készletekkel az ifjúságot, illetve lehetőséget nyújt az egyén önmegvalósítására. A sport, a természeti környezetben történő időtöltés egyik eszközeként, nélkülözhetetlen szerepet tölthet be a környezetkímélő tudatformálásban. Mindezekon túl a sport, a sportolás lényeges szerepet tölthet be a családi és társadalmi kötelékek erősítésében kulturált szabadidő-eltöltési, szórakozási lehetőség biztosításával. Pihenést, örömforrást és élvezetet nyújtó hasznos időtöltés, amely gyakorlati eszköze is lehet a hátrányos helyzetű csoportok (hátrányos helyzetű településeken élő gyerekek és fiatalok, fogyatékosokkal élő emberek, nők, romák) felzárkóztatásának. Mindezek segítségével a sport jelentősen hozzájárul az életminőség javulásához. (...) A legtöbb civilizációs betegség kialakulása a helytelen táplálkozásra és a

⁶ A Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról szóló 65/2007. (VI. 27.) OGY határozat

mozgásszegény életmódra is visszavezethető. Az életkor, a nem, a genetikai sajátosságok az egyén által nem befolyásolható tényezők, ugyanakkor vannak egyéb - magatartásbeli, biológiai és szociális faktorok, amelyek módosíthatók, sőt módosítandók. Az elhízás felnőtt- és gyermekkori formája mindinkább szélesebb rétegeket érint szerte a világon, ami fokozott egészségügyi kockázatot jelent. Az elhízás elleni harc leghatékonyabb és leginkább költségkímélő eszköze a mindennapos testmozgás. (...) A szabadidő eltöltésekor a sportolás nem élvez prioritást, szemben például az otthoni tv-nézéssel, amelyre a felnőtt lakosság 144 percet fordít naponta. Az emberek alacsony sportolási hajlandóságukat elsődlegesen a szabadidő hiányával magyarázzák. A felnőtt népesség csupán 16%-a végez sporttevékenységet, ha azonban szűkebb értelemben vesszük a sportolást (min. heti 2 alkalom és min. fél óra alkalmanként), akkor a felnőtt népesség mindössze 9%-a sportol. Egyes kutatási eredmények ennél alacsonyabb részvételi hányadot is mutatnak. (...) A települések, illetve a sportágak nagy része - mind a létesítmények számát, mind pedig a meglévők állapotát tekintve - jelentős gondokkal küzd. Ugyanakkor kulcsfontosságú kérdés a sportolási terek létének megoldása. (...) Magyarország sportlétesítmény-ellátottság tekintetében az európai mintákhoz képest jelentős hiányosságokat mutat, a meglévő létesítmények jelentősen leromlott állapotban vannak, a működtetés korszerű formái nem jellemzőek. Az állam kiemelt szerepet kell, hogy vállaljon ezen a területen, ugyanakkor szükséges a magánszféra erőteljesebb bevonása a finanszírozásba, de regionális szinten elengedhetetlen az európai uniós források bevonása is, elsősorban a nagyobb szabadidős, egészségmegőrző beruházások, új létesítmények létrehozása terén.”

3. A Magyar Labdarúgó Szövetség elnöksége és küldöttközgyűlése által 2011-ben elfogadott, tíz évre szóló stratégia egyik legfontosabb célkitűzése a tömegbázis szélesítése. A program sikerét nemcsak az elkészült pályák növekvő száma mutatja, hanem az is, hogy egyre több település jelzi építési igényét, és kapcsolódik be a projektbe. A mai követelményeknek megfelelő futballpályák több funkciót is be tudnak tölteni, szabadidős sportolásra ugyanúgy alkalmasak, mint egyesületek vagy iskolák sportprogramjának segítésére. A Magyar Labdarúgó Szövetség sportfejlesztési programjában évente 100 pályához igényel TAO-támogatást. Az MLSZ-nél pályázó önkormányzatok és sportszervezetek ötféle pályatípus közül választhatnak. A kiválasztott pályák felépítését az MLSZ szervezi és végezteti el, a pályázati felhívásban meghatározott feltételek szerint. Az MLSZ által nyújtott TAO támogatás mértéke a teljes beruházási költség 70%-a. A kivitelezés során használandó anyagok (műfű, gumi granulátum, homok, palánk háttérháló, kapuk, felszerelési tárgyak, mobil lelátó, stb.) szállítóit az MLSZ két évente versenyezteti, termékenként legalább három ajánlatot kér az adott területen működő cégektől.⁷

A kertvárosias lakóterületen elhelyezkedő Sportcentrum használati rendjéről a bejáratánál elhelyezett tábla tájékoztat. A fejlesztés az önkormányzat, a Viadukt SE és a Magyar Atlétikai Szövetség közreműködésével, az MLSZ Országos Pályaépítési Programjának köszönhetően valósult meg.

A sportolási lehetőségek javítása, a létesítmények fejlesztése olyan intézkedés, amely önmagában nem kifogásolható, sőt támogatandó. A sport az egészségfejlesztés alapvető eszköze, a szabadidő eltöltésének társadalmilag is hasznos módja, amely jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi-fizikai nevelésében, a személyiség formálásában. A mozgásgazdag életmód szükségességét és hasznosságát kifejező szemlélet terjesztése, a meglévő létesítmények korszerűsítése és újak kialakítása hozzájárul a lakosság életmódjának, szabadidős tevékenységének helyes irányba tereléséhez.

4. A Kkt. 34. § (1) bekezdése értelmében a közút kezelője - az országos és a helyi közutak kezeléséről szóló jogszabályok szerint eljárva - köteles gondoskodni arról, hogy a közút a

⁷ Országos Pályaépítési Program <http://www.mlsz.hu/fejlesztések/?aloldal=palyaepites>

biztonságos közlekedésre alkalmas, közvetlen környezete esztétikus és kulturált legyen. A (2) bekezdés szerint a közút forgalmi rendjét - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a közút kezelője alakítja ki. A forgalmi rendet - a forgalmi körülmények vagy a baleseti helyzet jelentősebb változása esetén, de legalább ötévenként - a közút kezelőjének felül kell vizsgálnia, és ha szükséges, módosítani kell. A közlekedési hatóság - a közlekedés biztonságát sértő vagy veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében - kezdeményezheti a forgalomszabályozás módosítását, vagy a közút kezelőjét a forgalmi rend felülvizsgálatára kötelezheti.

A KM rendelet 2. § (1) bekezdése az utak forgalmának szabályozását, valamint a közúti jelzések elhelyezését, fenntartását, üzemeltetését és eltávolítását – főszabályként – az út kezelőjének feladataként határozza meg.

A forgalomszabályozás általános előírásai között szerepel, hogy az utak forgalmát úgy kell szabályozni (a forgalmi rendet úgy kell kialakítani), hogy a közlekedés résztvevői biztonságosan, gyorsan és zavartalanul közlekedhessenek. A forgalomszabályozás során figyelembe kell venni a szabályozandó út (útszakasz, útkereszteződés) közlekedésbiztonsági helyzetét és annak időbeni változásait, forgalmának biztonságát és zavartalanságát befolyásoló környezetet, forgalmának nagyságát, összetételét és annak változásait, műszaki jellemzőit, valamint környezetének településrendezési és környezetvédelmi szempontjait. A forgalomszabályozás során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyalogosok és a kerékpárosok közlekedésére is.⁸

A közút forgalmi rendjét a közútkezelő, jelen esetben a helyi önkormányzat alakítja ki. Biatorbágy önkormányzata a közlekedési helyzet vizsgálata és a tapasztalatok alapján a lehetséges intézkedések feltárása érdekében szakértői szervezetet bízott meg, amely a Kolozsvári utca tekintetében két választási lehetőséget fogalmazott meg. A képviselő-testület – kiegészítésekkel – a jelenlegi forgalmi rend kismértékű változtatása, illetve rendezvények idején történő forgalomszervezés mellett döntött. Ez egyebek mellett magában foglalja, hogy rendezvények idejére ideiglenesen kihelyezendő táblákkal a Kolozsvári utcát befelé, a Gábor Áron utcát kifelé egyirányúsítani kell a Géza fejedelem utca és a Füzes utca közötti szakaszon.

A tanulmány megállapításainak értékelése szakmai kérdés, ezért arra nincs lehetőségünk, az alkalmazott módszerek, következtetések, javaslatok megalapozottsága legfeljebb egy másik szakértő által ítéltető meg.

Fontos megjegyezni ugyanakkor, hogy a KM rendelet 4. § (2) bekezdése alapján a forgalomszabályozási munka a szabályozás megtervezéséből, megvalósításából, hatásának megfigyeléséből és – szükség esetén – módosításából áll. Ez azt jelenti, hogy a képviselő-testület döntésével a folyamat nem zárult le, az új forgalmi rend bevezetését követően szerzett tapasztalatokat értékelni és indokolt esetben a forgalmi rendet módosítani kell.

5. A Ptk. 5:5. § (1) bekezdése szerint a birtokost birtokvédelem illeti meg, ha birtokától jogalap nélkül megfosztják vagy birtoklásában jogalap nélkül háborítják.

Az 5:23. § értelmében a tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen a szomszédokat szükségtelenül zavarná, vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné. A Ptk. kommentár úgy fogalmaz, hogy a rendelkezés alkalmazásakor a tulajdonos és mások érdekeinek összemérésére és egyeztetésére van szükség, amelynek során a szükségképpen ellentétes érdekek kiegyenlítése mentén húzható meg a tulajdonos használati jogának korlátja. Ennek meghatározása az egyes esetek összes körülményének mérlegelése alapján történhet, és elsősorban a bíróság vagy más hatóság mérlegelési jogkörébe tartozik. Kétségtelen, hogy bizonyos mértékű zavarást többnyire mindenkinek el kell viselnie, a tűrési küszöb azonban esetenként eltérő lehet, a zavarás jellegétől, a lakókörnyezet sajátosságaitól és a technikai fejlődés adott állásától függően. A szembenálló érdekek mérlegelése nyomán kialakított érdekegyensúly az a támpont, amelyhez képest a zavarás szükségessége vagy szükségtelensége megállapítható, és amelynek segítségével meghatározható, hogy mi a zavarásnak az a mértéke, amelyet a sérelmet szenvedett még tűrni tartozik.

⁸ KM rendelet 4. § (1), (3) és (4) bekezdése

Figyelemre méltó a Legfelsőbb Bíróság diszkó és sportpálya működtetésével kapcsolatos zajhatás birtokháborításként való értékelése tárgyában hozott döntése, amely szerint „köztudomású tényként fogadható el az, hogy a labdarúgópálya üzemeltetésével jelentős hangzajhatás és egyéb zavaró áthatás jár együtt, ami az adott esetben szükségtelen zavarásnak minősülhet. A szükségtelen zavarás fennállása esetén az érdekek egyeztetésével lehet és kell keresni azt a megoldást, amely mellett ez a hangzaj- és más hatás már olyan mértékű, amelyet a szomszéd tűrni tartozik (1959. évi IV. törvény 100. §). A jelenlegi helyzet adott, vagyis a családi házas ingatlan szomszédságában az alperes labdarúgópályát üzemeltet. Mindkét fokú bíróságnak ehhez a meglévő állapothoz képest kellett volna keresnie azt a legcélszerűbb megoldást, amelytől a hangzajhatás a jelenlegi állapothoz képest csökkenthető. Amennyiben van ilyen gazdaságosan kivitelezhető megoldás, annak megvalósítására alappal tarthat igényt a felperes. Ennek a felderítése végett nélkülözhetetlen műszaki szakértő kirendelése, aki a helyszín és a helyszíni adottságok vizsgálata alapján adhat véleményt arra: van-e lehetőség és milyen módon a sportpálya üzemeltetésével együtt járó jelentős mértékű zavaró hatások csökkentésére.”⁹

A szükségtelen zavarás fogalma kifejezi, hogy a zavarás bizonyos – mindig az egyedi esetben meghatározható - köre felfogható szükségesnek. Amilyen mértékben szükségszerű a zavarás, olyan mértékben tűrés kötelezettséget jelent a szomszédnak, illetve amilyen mértékben szükségtelen, olyan mértékben korlátozza a tulajdonos használati jogát. A szomszédjog és a birtokvédelem a zavarás tényéből indul ki, vagyis a körülmények vizsgálata során nincs szükség másra, csak ennek a ténynek a megállapítására.

Mint láttuk, bizonyos mértékű zavarást mindenki köteles elviselni, ugyanakkor az egyébként hasznos sportolás sem vezethet az érintett lakosság szükségtelen zavarásához, az alapjog aránytalan korlátozásához. Jogos igény, hogy az állampolgárok saját otthonukban zavartalanul éljenek, környezetszennyező, egészségkárosító tevékenységtől ne szenvedjenek, ugyanakkor az ipari fejlődés, a megnövekedett motorizáció és egyáltalán a „modern kor” miatt teljesen nem zárhatók ki a környezeti ártalmak. A területek hasznosítása, különféle infrastrukturális fejlesztések, beruházások gyakran kerülnek szembe a lakosság érdekeivel. Az ellentétes érdekek feloldása nehéz, de nem lehetetlen: az érdekegyensúly helyes megteremtésével érhető el a zavarás szükségtelen mértékének megszüntetése.

A sportcentrum használati rendje tartalmazza, hogy a létesítmény közelében lakóingatlanok találhatóak, ezért a látogatóknak vállalniuk kell, hogy viselkedésükkel, magatartásukkal nem zavarják a környéken élőket.

A sportpályákon folyó tevékenység zajhatással jár együtt: a játékosoktól és a nézőktől származó hangoskodás mellett egyéb zavaró hatások is jelentkeznek: a labda pattogása, kapufának, palánknak, kerítésnek csapódása. Ez azt jelenti, hogy a használók „odafigyelése” esetén sem lehet teljesen kizárni a sportolással szükségképpen együtt járó hatásokat.

A lakók a polgári jog birtokvédelmi és szomszédjogi szabályaira hivatkozva bírósághoz fordulhatnak, a per kockázata természetesen a felpereseket is terheli.

6. Az önkormányzat a forgalomtechnikai kérdésben szakértői szervezettel tanulmányt készített, döntését arra alapozva, vagyis megfelelően előkészítve hozta meg. Lakossági fórumot tartott, amelyet a nyitva tartási idő módosítása követett, továbbá megtörtént a labdafogó háló felszerelése, valamint a fényerősség szabályozása is.

Jogok ütközésekor a szükségesség-arányosság tesztjét kell alkalmazni, tehát megtalálni azt a közös pontot, ahol a két jogos érdek találkozása még mindenki számára elviselhető eredményt hoz. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy az egészséges környezethez való jog alapjog, így védelme inkább jelent prioritást, míg a sportolás lehetősége az egészséghez való joggal összefüggésben csak eszköz-szerepben jelenik meg.

A lakosság érdekeit, illetve a sportoláshoz, egészségneveléshez kapcsolódó közösségi érdeket összevetve, figyelemmel a sporttelep elhelyezkedésére (kertvárosias lakóterület, lakóházak

⁹ BH2000. 53.

közelsége) és kihasználtságára, ideértve a gyakori hétvégi rendezvényeket is, a vizsgálattal érintett alapvető jogok védelme érdekében álláspontunk szerint további intézkedések szükségesek.

A sportlétesítmény nyitva tartási idejének szabályozásával (korlátozásával) általánosságban mérsékelhető a működéssel együtt járó zavaró hatások.

A helyszínen megállapítottuk, hogy a kis műfüves pályát háló veszi körbe, amelyet az egyik kapu mögött megmagasítottak. Ezzel kapcsolatban fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet arra, hogy a labdák ingatlanokra történő berúgásának és ehhez kapcsolódóan a játékosok kerítésen történő átmászásának túrésére senki sem köteles. Olyan labdafogó háló elhelyezése szükséges, amely minimalizálja a labdák átrúgásának lehetőségét.

A panaszosok felvetették a labdák palánknak rúgásából adódó zavarást is. A kis műfüves pályát – amely a sporttelep szélén, a telekhatár mellett helyezkedik el – palánk veszi körbe, amely a labdák odarúgásakor dübörgő hanghatást eredményez. Egy korábban vizsgált ügyben¹⁰ a panaszos egyebek mellett a labdák palánknak rúgása miatt emelt szót. A jelentés hivatkozik a polgármester ezzel kapcsolatos véleményére, amely szerint az MLSZ-el 15 éves határozott időtartamra kötött együttműködési megállapodásra tekintettel, a palánkok eltávolítása érdekében intézkedni nem tud, a megállapodás V. Fejezetének 9. pontja értelmében az önkormányzat ugyanis nem jogosult a pálya megváltoztatására.¹¹ A jelentésben felhívtuk a figyelmet ugyanakkor arra, hogy a megállapodás a szerződő felek akaratának megfelelően, a X. Fejezet 5. pontja szerint módosítható. A lakossági panaszokra figyelemmel indokoltnak tartottuk, hogy a testi és lelki egészséghez, valamint az egészséges környezethez való jog érvényesülése érdekében a polgármester vegye fel a kapcsolatot az MLSZ-el és kezdjék meg a palánkok eltávolítására és helyettük megfelelő műszaki megoldás kialakítására vonatkozó tárgyalásokat.

Álláspontunk szerint a jelen panasz esetében mindenképpen foglalkozni kell a labdák palánknak rúgása által keltett zavarással is, amely a pálya használata során szükségképpen jelentkezik és jellegénél fogva jelentős zavaró hatással járhat. Úgy véljük, ebben a kérdésben indokolt lehet zajszakértő közreműködése. Mivel a probléma más településeken megvalósított létesítményekkel kapcsolatban is felmerülhet, a palánkok tekintetében a zajra mint lehetséges hatásra is figyelmet kell fordítani a feltételek meghatározásakor, illetve a kivitelezéskor, ezért jelentésünket a Magyar Labdarúgó Szövetséghez is eljuttatjuk. Ehhez kapcsolódóan felhívjuk a figyelmet a Kvt. 10. § (1) bekezdésére, amely szerint „az állami szervek, a helyi önkormányzatok, a természetes személyek és szervezeteik, a gazdálkodást végző szervezetek és mindezek érdekvédelmi szervezetei, valamint más intézmények együttműködni kötelesek a környezet védelmében. Az együttműködési jog és kötelezettség kiterjed a környezetvédelmi feladatok megoldásának minden szakaszára.”

A pályavilágítással kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy birtokháborítás világítással (fényszennyezéssel) is megvalósulhat. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) értelmében a fényszennyezés olyan mesterséges zavaró fény, ami a horizont fölé vagy nem kizárólag a megvilágítandó felületre és annak irányába, illetve nem a megfelelő időszakban világít, ezzel káprázást, az égbolt mesterséges fénylését vagy káros élettani és környezeti hatást okoz, beleértve az élővilágra gyakorolt negatív hatásokat is.¹² Az OTÉK a fényszennyezés visszaszorítása érdekében 2012 óta több rendelkezést is tartalmaz. A vizsgált esetben a világításból adódó zavarás csökkentésének a műszaki módszerek mellett eszköze lehet a világítási idő korlátozása.

A gyalogos közlekedés biztonsága érdekében a tervezett járdaépítésen kívül támogatjuk a járda 111/2017. (V. 25.) sz. határozatban felvetett meghosszabbítását is.

¹⁰ AJB-1345/2017.

¹¹ Az MLSZ honlapján az Országos Pályaépítési Programhoz kapcsolódó dokumentumok között megtalálhatók az Együttműködési Megállapodások is.

¹² 1. számú melléklet a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelethez 38.

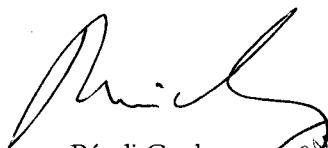
Intézkedések

Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa felkéri Biatorbágy polgármesterét, hogy a labdák palánknak rúgása által okozott zavarás miatt kezdeményezzen egyeztetést a Magyar Labdarúgó Szövetséggel.

Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa felkéri Biatorbágy polgármesterét, hogy a képviselő-testület gondoskodjon

- az új forgalmi rend bevezetését követően szerzett tapasztalatok értékeléséről és indokolt esetben annak módosításáról, továbbá a járda 111/2017. (V. 25.) sz. határozat szerinti meghosszabbítási lehetőségének vizsgálatáról;
- a sporttelep nyitva tartási idejének korlátozásáról;
- a megvilágításból adódó zavarás csökkentéséről.

Budapest, 2017. július 10.

Bándi Gyula

